

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Odražanje zakonodajnih vidikov opravljanja strokovnega dela v športu in izvedbe strokovnih usposabljanj v praksi

Edita Djogič
IRŠŠ
Kranjska Gora, 14. 10. 2022

Pristojnosti:

- Inšpektorji za šport opravljajo nadzor nad izvajanjem določb ZŠPo-1 in na njegovi podlagi izdanih predpisov glede uresničevanja javnega interesa v športu, športnih programov in izvajalcev, izvajanja strokovnega dela v športu, pravic športnikov, športnih objektov in površin za šport v naravi, namenske porabe javnih sredstev, športnih prireditev ter preprečevanja nasilja v športu in na športnih prireditvah.

Postopek nadzora:

- Inšpektor za šport, ki pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovi kršitve določb ZŠPo-1 in na njegovi podlagi izdanih predpisov, ima poleg pravic in dolžnosti v zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, tudi pravico in dolžnost, da:
 - 1) odredi odpravo ugotovljenih nepravilnosti, če ugotovi, da:
 - občinski letni program športa ni v skladu z nacionalnim programom in z Zšpo-1;
 - izvajalci športnih programov ne delujejo v skladu s svojim temeljnim ali ustanovitvenim aktom in v skladu z Zšpo-1;
 - športna organizacija onemogoča športniku, da brez nadomestila prestopi v drugo športno organizacijo oziroma se športniku zaračuna nadomestilo v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom 34. člena Zšpo-1;
 - za strokovno delo z otroki v programih iz 1., 2. in 4. točke prvega odstavka 6. člena Zšpo-1 ni zagotovljena uporaba slovenskega jezika v skladu s 56. členom Zšpo-1;
 - športno društvo, ki izvaja letni program športa, za izvajanje nacionalnega programa nima pod enakimi pogoji prednosti pri uporabi javnih športnih objektov in površin za šport v naravi pred drugimi izvajalci in uporabniki;
 - 2) odredi javno objavo, če ugotovi, da izvajalec športnega programa, ki je izbran za izvajanje letnega programa športa na državni ali lokalni ravni ali letnega programa športa Fundacije za šport, javno ne objavi izračuna cene športnega programa, za katerega izvajanje prejema javna sredstva;

- 3) odredi vračilo presežka denarja vadečim, če ugotovi, da športni program, ki je v celoti financiran iz javnih sredstev, za uporabnika ni brezplačen oziroma se v primeru delnega sofinanciranja športnih programov iz javnih sredstev stroški, ki jih krijejo vadeči, niso ustrezno zmanjšali;
- 4) prepove opravljanje strokovnega dela v športu osebi, če ugotovi, da ta oseba ne izpolnjuje pogojev za opravljanja strokovnega dela v športu v skladu z drugim odstavkom 46. člena Zšpo-1;
- 5) prepove opravljanje strokovnega dela iz 1., 2., 4. in 7. točke prvega odstavka 6. člena Zšpo-1 osebi, če ugotovi, da ta oseba ne izpolnjuje pogojev za sklenitev delovnega razmerja oziroma opravljanja dela na drugi pravni podlagi iz 47. člena Zšpo-1;
- 6) prepove nadaljnje izvajanje programa usposabljanja, če ugotovi, da se program usposabljanja ne izvaja v skladu z javno veljavnim programom usposabljanja;
- 7) predlaga izbris iz razvida strokovno izobraženih in usposobljenih delavcev v športu, če ugotovi, da je bila strokovnemu delavcu izdana javna listina in je bil vpisan v razvid strokovno izobraženih in usposobljenih delavcev v športu v nasprotju z določbami Zšpo-1;
- 8) predlaga izbris iz razvida zasebnih športnih delavcev, če ugotovi, da je bila zasebnemu športnemu delavcu izdana javna listina in je bil vpisan v razvid zasebnih športnih delavcev v nasprotju z določbami tega zakona.

Kazenske določbe:

➤ *Prekrški izvajalca športnega programa:*

- Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje izvajalec športnega programa, ki je izbran za izvajanje letnega programa športa na državni ali lokalni ravni ali letnega programa športa Fundacije za šport, ki javno ne objavi izračuna cene športnega programa, za katerega izvajanje prejema javna sredstva,
- Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje izvajalec športnega programa, ki uporabniku zaračuna udeležbo v posameznem športnem programu, ki je v celoti financiran iz javnih sredstev in je za vadečega brezplačen. Z enako globo se za prekršek kaznuje izvajalec športnega programa, ki vadečim ustrezno ne zmanjša stroškov za udeležbo v športnem programu, ki se delno sofinancira iz javnih sredstev ,
- Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje izvajalec športnega programa, ki nenamensko porablja finančna sredstva, ki jih prejme za izvedbo oziroma za udeležbo v posameznem športnem programu,
- Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje izvajalec športnega programa iz 1., 2., 4. in 7. točke prvega odstavka 6. člena tega zakona, ki je sklenil delovno razmerje oziroma je omogočil delo na kakšni drugi pravni podlagi osebi, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zopora v trajanju več kot šest mesecev ali pa je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost,
- globo od 1.000 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje izvajalec športnega programa iz 1., 2. ali 4. točke prvega odstavka 6. člena tega zakona, ki za strokovno delo z otroki ne uporablja slovenskega jezika,
- Z globo od 500 do 1.000 eurov se za prekršek iz prejšnjih odstavkov kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

➤ Prekrški športne organizacije:

- Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje športna organizacija, ki zaračuna nadomestilo za prestop v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom 34. člena ZŠpo-1,
- Z globo od 500 do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba športne organizacije, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

➤ Prekrški nosilca oziroma izvajalca usposabljanja:

- z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje nosilca oziroma izvajalca, ki ne izvaja programa usposabljanja v skladu z javno veljavnim programom usposabljanja;
- z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje nosilca oziroma izvajalca, ki podeli diplomo o usposobljenosti, ki ni opravila vseh obveznosti po programu usposabljanja;
- z globo od 500 do 1.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba nosilca oziroma izvajalca za zgoraj navedena prekrška.

➤ Prekrški strokovnega delavca v športu:

- z globo od 2.000 do 4.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik, kadar omogoči opravljanje strokovnega dela v športu osebi, brez ustrezne izobrazbe ali strokovne usposobljenosti v skladu z Zšpo-1, (2. odstavek 46. člena Zšpo-1);
- z globo od 1.000 do 2.000 eurov se kaznuje zasebni športni delavec ali samostojni podjetnik posameznik, če opravlja strokovno delo v športu brez ustrezne izobrazbe ali strokovne usposobljenosti v skladu z Zšpo-1, (2. odstavek 46. člena Zšpo-1);
- z globo od 500 do 1.000 eurov se kaznuje tudi odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika za prekršek, kadar omogoči opravljanje strokovnega dela v športu osebi, brez ustrezne izobrazbe ali strokovne usposobljenosti v skladu z Zšpo-1;
- z globo od 100 do 300 eurov se kaznuje posameznik, če opravlja strokovnega dela v športu, brez ustrezne izobrazbe ali strokovne usposobljenosti v skladu z Zšpo-1 (2. odstavek 46. člena Zšpo-1).

Strokovno delo v športu po ZŠPo-1 predstavlja delo na področju naslednjih športnih programov:

- prostočasna športna vzgoja otrok in mladine,
- športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami,
- obštudijska športna dejavnost
- športna vzgoja otrok in mladine usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport,
- kakovostni šport,
- vrhunski šport,
- šport invalidov,
- športna rekreacija
- šport starejših

in obsega načrtovanje, organiziranje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje procesa športne vadbe.

Strokovno delo v športu je tudi individualno poučevanje in poučevanje na tečajih v športnih panogah, ki imajo evidentiran uradni tekmovalni sistem.

Strokovno delo v športu opravlja strokovni delavec, ki:

1. ima ustrezno izobrazbo ali usposobljenost v skladu z Zakonom v športu
 2. je vpisan v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu.
-
- Pogoja za opravljanje strokovnega dela v športu ne veljajo za izvajalce dopolnilnega strokovnega dela, ki sodelujejo v procesu športne vadbe.
 - Dopolnilno strokovno delo skladno s 1. točko 2. člena Zšpo-1 je izvajanje podpornih aktivnosti pri strokovnem delu v športu (baletno-koreografska podpora, psihološka podpora, svetovanje za ustrezno prehrano, fizioterapevtska podpora itd.).

Strokovno usposobljen delavec je tisti, ki je star najmanj 18 let, ima najmanj srednjo poklicno izobrazbo in strokovno usposobljenost prve ali druge stopnje za športno treniranje, športno rekreacijo, šport invalidov ali šport starejših po javnoveljavnih programih usposabljanja v skladu s tem zakonom.

Vstopni pogoji za vključitev v programe usposabljanja:

- star najmanj 18 let
- ima najmanj srednjo poklicno izobrazbo

Strokovno izobražen delavec je tisti, ki ima:

- Izobrazbo pridobljeno po javnoveljavnem višješolskem študijskem programu ali javnoveljavnem študijskem programu prve ali druge stopnje ustrezne smeri, oziroma izobrazbo, katere raven v skladu z zakonom ustreza izobrazbi, pridobljeni po javnoveljavnem študijskem programu prve ali druge stopnje, ki daje kompetence na področju športa v skladu z merili, ki jih določi minister.
- Z izobrazbo pridobljeno po javnoveljavnem višješolskem študijskem programu lahko **načrtuje, organizira, izvaja in spremlja.**
- Z izobrazbo pridobljeno po javnoveljavnem študijskem programu prve ali druge stopnje oziroma izobrazbo, katere raven v skladu z zakonom ustreza izobrazbi, pridobljeni po javnoveljavnem študijskem programu prve ali druge stopnje lahko **načrtuje, organizira, izvaja, spremlja in vrednoti.**

Proces športne vadbe	izvaja	spremlja	načrtuje	organizira	vrednoti
Strokovna usposobljenost 1. st.	•	•			
Vrhunski športnik (kakovostni in vrhunski šport) Strokovna usposobljenost 1. st.	•	•	•	•	
Strokovna usposobljenost 2. st.	•	•	•	•	
Izobrazba Višješolski študijski program	•	•	•	•	
Izobrazba študijski program prve ali druge stopnje	•	•	•	•	•

- Licence so obvezne samo za člane NPŠZ, v kolikor ima NPŠZ to opredeljeno v svojih podzakonskih aktih.

- Usposabljanje izvaja **nosilec usposabljanj** (NPŠZ, OKZ-ZŠZ in ŠIS-SPK) vsak za svoj program usposabljanja.
- OKZ-ZŠZ lahko za svoje programe usposabljanja (športno rekreacijo ali šport starejših) pooblasti enega ali več izvajalcev programov iz drugega odstavka 48. člena ZŠPo-1.
- ŠIS-SPK lahko izvede program usposabljanja za šport invalidov v sodelovanju z Univerzitetnim rehabilitacijskim inštitutom Republike Slovenije – Soča.
- Kdor uspešno opravi vse obveznosti po programu usposabljanja, pridobi **diplomo o usposobljenosti**, ki je javna listina in jo na podlagi javnega pooblastila **izda nosilec usposabljanja**.
- Izvajalci programa usposabljanja so dolžni upoštevati kompetence, pridobljene v formalnem in neformalnem izobraževanju.

Formalna in neformalna izobraževanja oziroma usposabljanja

- ✓ **formalno izobraževanje** oziroma usposabljanje je izobraževanje oziroma usposabljanje, ki posamezniku omogoča pridobitev javnoveljavne izobrazbe, poklicne kvalifikacije ali javnoveljavne listine.
- ✓ **neformalno izobraževanje** oziroma usposabljanje je izobraževanje oziroma usposabljanje, ki posamezniku omogoča pridobivanje, razširjanje, obnavljanje, posodabljanje in poglobljanje znanja, ki se ne dokazuje z javnoveljavno listino.

Pri presoji predhodno pridobljenih kompetenc mora izvajalec programa usposabljanja upoštevati naslednja merila:

- ustreznost izpolnjevanja pogojev za pristop v različne oblike formalnega in neformalnega izobraževanja oziroma usposabljanja (zahtevana predhodna starost in izobrazba za vključitev v izobraževanje oziroma usposabljanje),
- ustreznost trajanja izobraževanja oziroma usposabljanja (število ur predhodnega izobraževanja oziroma usposabljanja glede na obseg predmeta), pri katerem se obveznost priznava,
- ustreznost vsebine izobraževanja oziroma usposabljanja, glede na vsebino predmeta, pri katerem se vsebina priznava.

Izvajalec programa usposabljanja odloči, katera vsebina in obseg obveznosti oziroma znanj se kandidatu priznajo, ter katero vsebino in obseg obveznosti oziroma znanj mora kandidat še izkazati, da se mu prizna usposobljenost glede na program usposabljanja.

Predhodno pridobljene kompetence se lahko priznajo kot opravljena obveznost po programu usposabljanja v celoti, če je:

- bil pogoj za vključitev v izobraževanje oziroma usposabljanje skladen s pogoji za vključitev v program usposabljanja,
- predhodno izobraževanje oziroma usposabljanje obsegalo ali presegalo trajanje predmeta oziroma programa usposabljanja in vsebine ustrezajo vsebinam predmeta oziroma programa usposabljanja, pri katerem se obveznost priznava.

Nosilec programa usposabljanja osebi, ki ima priznane kompetence po programu usposabljanja v celoti, izda diplomo.

Kandidatu, za katerega izvajalec programa usposabljanja ugotovi, da so predhodno pridobljene kompetence le delno skladne s kompetencami, ki jih pridobi udeleženec programa usposabljanja pri posameznem predmetu znotraj programa usposabljanja, se omogoči udeležba na tečaju samo pri tistih vsebinah, ki jih mora še dodatno opraviti, da pridobi strokovno usposobljenost v skladu s programom usposabljanja. Temu mora biti prilagojena tudi cena tečaja za posameznika.

Izvajalec programa usposabljanja lahko za posameznike, ki jim prizna določene kompetence, pridobljene v formalnem in neformalnem izobraževanju, izpelje poseben tečaj (dousposabljanje), ki je po vsebini in obsegu manjši od javnoveljavnega programa usposabljanja. Temu mora biti prilagojena tudi cena tečaja za posameznika.

Neupoštevanje predhodno pridobljenih kompetenc

- Če se kandidat ne strinja z odločitvijo izvajalca programa usposabljanja glede upoštevanja predhodno pridobljenih kompetenc, lahko zoper odločitev izvajalca programa usposabljanja vloži pritožbo, o kateri odloča ministrstvo.
- Ministrstvo pri odločanju upošteva mnenje akreditacijske komisije.

Letno poročilo IRSŠŠ

➤ Realizacija postopkov organa

postopki	Realizacija 2021
inšpekcijski	135
prekrškovni	29
skupaj	164

➤ Realizacija inšpekcijskih postopkov v letu 2021

nadzori	Realizacija 2021
redni	97
izredni	38
skupaj	135

- Število nadzorov se je v letu 2021 zmanjšalo zaradi več nadzorov v povezavi z nadzori po Covid-19, prav tako pa je bil šport daljše časovno obdobje v letu 2021 zaprt oziroma ni deloval.

Redni nadzori

- V letu 2021 je bilo opravljenih 97 rednih nadzorov (manj kot prejšnja leta, zaradi covid situacije), pri čemer so redni nadzori bili izvedeni na področjih:
 - nadzori na športnih prireditvah (90)
 - programi usposabljanja strokovnih delavcev v športu (6)

- Inšpektorji so v okviru rednih nadzorov v letu 2021 izrekli 11 opozoril po Zakonu o prekrških za odpravo nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti ter 20 ustnih opozoril.

- Na športnih prireditvah se je preverjalo spoštovanje določil Zakona o javnih zbiranjih, Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah in Zakona o omejevanju porabe alkohola, ob tem pa tudi upoštevanje ukrepov glede covid. V večini primerov so bila izrečena ustna opozorila organizatorjem, zaradi delnega upoštevanja takrat veljavnih ukrepov za preprečevanje covid. Dejstvo je, da so se ukrepi spreminjali tedensko in v kolikor organizator športne prireditve ni natančno spremljal sprememb odlokov, se je ravnal po odloku, ki ni bil več v veljavi.

- Pri izvajalcih programov usposabljanja se je primarno preverjalo izvajanje programov usposabljanja v skladu s Pravilnikom o usposabljanju strokovnih delavcev v športu (vsebine in trajanje programov usposabljanja, izpolnjevanje pogojev za vključitev v programe, dokumentacija o izvedbi tečaja, dnevnik tečaja, ki obsega splošne podatke o tečaju, udeležencih, opravljanju izpitov in osebne liste predavateljev ter za vsakega udeleženca osebni lis, ki obsega splošne podatke o tečaju, zapisnik o opravljanju izpita in zapisnik o pridobljeni usposobljenosti), vzporedno pa se je preverjalo tudi izpolnjevanje ukrepov za preprečevanje širjenja virusa.

Izredni nadzori

- V letu 2021 je bilo opravljenih 38 izrednih inšpekcijskih nadzorov, pri čemer so izredni nadzori bili izvedeni na področjih :
 - prestopi športnikov (4)
 - kršitve predpisov v športnih zvezah in društvih (6)
 - neustrezna usposobljenost delavcev v športu (3)
 - nepravilnosti na športnih prireditvah (17)
 - športne dejavnosti v času covida - fitnesi (8)
- Na podlagi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 12 ukrepov (2 upravni odločbi, 4 opozorila po Zakonu o prekrških, 6 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru). V osmih primerih pa je zadeva bila odstopljena drugim pristojnim organom (Policija, Furs, Tržnemu inšpektoratu RS, Zdravstvenemu inšpektoratu RS, ipd.).
- Ugotovljene kršitve:
 - društva nimajo vseh aktov opredeljenih v temeljnem aktu, organi ne delujejo v skladu s svojim temeljnim aktom
 - neizdaja izpisnice športniku za prestopu iz ene športne organizacije v drugo
 - strokovni delavci v športu pri opravljanju strokovnega del v športu, nimajo ustrezne strokovne usposobljenosti
 - neupoštevanje PCT pogojev v fitnesih

HVALA ZA VAŠO POZORNOST.

Edita Djogić

E-naslov: Edita.Djogic@gov.si

IRSŠŠ: inspektorat-solstvo.mss@gov.si